

BÖLÜM 16

KARŞILAŞTIRMALI HUKUKTA MALPRAKTİS VE ARABULUCULUK UYGULAMALARI

E. Neval YILMAZ¹

GİRİŞ

Tıbbî malpraktis, hem ülkemizde hem de tüm dünyada giderek önem kazanan bir konudur. Bu kavram, tıp etiği, hukuk, ekonomi ve daha birçok disiplinin işine girmesiyle ve basının da konuyu yoğun olarak ele almasıyla giderek daha karmaşık ve çok boyutlu bir hale gelmektedir. Türkiye’de giderek artan sayıdaki malpraktis davaları yıllarca sürmekte, mağdurlar daha da mağdur olarak genellikle tatmin edici sonuçlara ulaşamamakta, hekimler ise sürekli dava tehdidi altında çalışmakta, açılan davalar çelişkili bilirkişi raporları ile uzayıp gitmekte, çoğu kez kamu vicdanını tatmin etmeyen, hatta bazen adalet ve hakkaniyetten uzak bir biçimde sonuçlanabilmektedir.

Farklı hukuk sistemlerinde, hekimin tıbbi malpraktisten kaynaklanan sorumluluğunun belirlenmesi veya tıbbi işlemler sonucunda zarar görmüş olan hastanın zararının tazmini için farklı yollar öngörülmektedir. Genellikle uygulanan metot dava yolu olmakla birlikte, pek çok ülkede dava yoluna alternatif olarak arabuluculuk uygulamaları yaygın bir biçimde görülmektedir. Arabuluculuk müessesini kurumsal ve güvenilir bir örgütlenme içerisinde yürüten ülkelerde kısa sürede ve tarafları tatmin eden sonuçlar alındığı görülmektedir.

Bu çalışmada, malpraktis iddialarının çözümlenmesinde farklı ülkelerde yürürlükte olan arabuluculuk düzenlemeleri incelenecektir.

TÜRKİYE

Türkiye’de, malpraktis iddialarına ilişkin davalar genel mahkemelerde görülmektedir. Hukukî sorumluluğa ilişkin davalar hukuk mahkemelerinde, cezaî sorum-

¹ Av. MD, PhD, LL.M., Ankara Barosu, Ankara Üniversitesi Özel Hukuk, Karşılaştırmalı Hukuk Doktora Öğrencisi, avdrnevaliyilmaz@gmail.com

KAYNAKÇA

1. G'SELL-MACREZ F, Medical Malpractice and Compensation in France: Part I: the French Rules of Medical Liability since the Patients' Rights Law of March 4, 2002, *Chi.-Kent. L. Rev.* 2011; **86**: 1093-1123.
2. HELLERINGER G, Medical Malpractice and Compensation in France, Part II: Compensation Based on National Solidarity, *Chi.-Kent L. Rev.* 2011; **86**: 1019-1127.
3. PALMER E, Medical Malpractice Liability: Germany, 2009. <https://www.loc.gov/law/help/medical-malpractice-liability/germany.php>(erişim tarihi:21.02.2021).
4. KESGİN S (2018), Almanya'da Sosyal Güvenlik Sistemi, <http://kisi.deu.edu.tr//kamil.tugen/Almanya%20sosyal%20g%C3%BCvenlik%20sistemi.pdf> (erişim tarihi: 20.02.2021)
5. CIOFFI JW, Restructuring "Germany Inc.": The Politics of Company and Takeover Law Reform in Germany and the European Union, *Law & Policy*, 2002; **24**(4): 355-402.
6. WEIDINGER, P, Aus der Praxis der Haftpflichtversicherung für Ärzte und Krankenhäuser – Statistik, neue Risiken und Qualitätsmanagement, *Medizinrecht.* 2006; **24**(10): 571-580.
7. KATZENMEIER C, *Aussergerichtliche Streitbeilegung in Arzthftungssachen*, *Anwaltsblatt*, 2008; 319.
8. FEIKERT C (2009), Medical Malpractice Liability: United Kingdom (England and Wales), <https://www.loc.gov/law/help/medical-malpractice-liability/uk.php> (erişim tarihi: 21.02.2021)
9. NAIR V, CHANDRAHARAN E, Clinical Negligence Scheme for Trusts, Obstetrics, *Gynecology and Reproductive Medicine.* 2010; **20**(4): 125-128.
10. İNGİLİZ TABİPLER BİRLİĞİ DOKÜMANI (BRITISH MEDICAL ASSOCIATION), NHS Indemnity, <https://www.bma.org.uk/-/media/files/pdfs/practical%20advice%20at%20work/contracts/nhsmedicalindemnity.pdf?la=en> (erişim tarihi: 21.02.2021)
11. BAL S, An Introduction to Medical Malpractice in the United States, *Clin Orthop Relat Res.* 2009; **467**: 339-347.
12. SEABURY SA, HELLAND E, JENA AB, Medical Malpractice Reform: Noneconomic Damages Caps Reduced Payments 15 Percent, With Varied Effects By Specialty, *Health Affairs*, 2014; **33** (11): 2048-2056.
13. KESSLER DP, Evaluating the Medical Malpractice System and Options for Reform, *J Econ Perspect.* 2011; **25**(2): 93-110.
14. EYBEN VON B, Alternative Compensation Systems, *SCANDINAVIAN STUD. LAW.* 2001; **41**: 193-202.
15. HAFSTRÖM L, JOHANSSON H, AHLBERG J, Diagnostic Delay of Breast Cancer: An Analysis of Claims to Swedish Board of Malpractice (LÖF), *The Breast.* 2011; **20**: 539-542.
16. ESSINGER K, The Swedish Medical Injury Insurance Report, http://www.vn.gov.lv/images/userfiles/phoeb/ministrija_sabiedribas_lidzdaliba_ab75e1a6c38b637dc22573d800293aaa/zviedrijas_traumu_apdrosin.pdf (erişim tarihi: 21.02.2021)
17. ESSINGER K, Medical Liability Alternative Ways to Court Procedures, www.patientforsaking.se/resurser/dokument/engelska_artiklar/medicalliability_alternative_ways_to_court_procedures (erişim tarihi: 21.02.2021)
18. CAN İÖ, ÖZKARA E, CAN M (2011), Yargıtayda Karara Bağlanan Tıbbi Uygulama Hatası Dosyalarının Değerlendirilmesi, *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, **25**(2) 69 – 76.
19. KASS JS, ROSE RV, Medical Malpractice Reform—Historical Approaches, Alternative Models, and Communication and Resolution Programs, *American Medical Association Journal of Ethics*, 2016; **18** (3): 299-310.
20. HOWELL B, KAVANAGH J AND MARRIOTT L, No-fault public liability insurance: evidence from New Zealand, *Agenda.* 2002; **9**(2): 147.
21. YILMAZ EN, Karşılaştırmalı Hukukta Tıbbi Malpraktis ve Arabuluculuk Uygulamaları, Birinci Baskı, Ankara, Yetkin Yayınevi. 2019, s.108.
22. GOSTIN L, A public health approach to reducing error: medical malpractice as a barrier. 2000; *JAMA*, **283**:1742.
23. HIATT HH, BARNES BA, BRENNAN TA, A study of medical injury and medical malpractice: an overview. *N Engl J Med.* 1989; **321**:480-484.
24. ULFBECK V, HARTLEV M, SCHULTZ M, *Malpractice in Scandinavia*, *Chi.-Kent. L. Rev.* 2012; **87**: 111-129.
25. LUNTZ H, HAMBLY D, Torts: Cases and Commentary, Lexis Nexis Butterworths, 2002, Fifth edition, Chatswood, s. 8.
26. BRAZIER M, ALLEN N (2009), Criminalizing Medical Malpractice, *The Criminal Justice System and Health Care*, Oxford University Press, DOI:10.1093/acprof:oso/9780199228294.003.0002, s.15